

N. J. Rõkõw järjekordsetest ülesannetest majanduspoliitikas.

(Aruanne üleliidulisel kooliõpetajate kongressil 12. jaanuaril).

Rahvusvaheline seisuford ja meie majandus.

Üksa cruande algul peatas jm. Rõkõw pikemalt sõjalise ülesehituse eelduste juures riigi ja selgitas kooliõpetaja oja selles, siis peatas veel rahvusvahelise seisuforra kõnenemise järele juures, eriti peatades välispoliitika ühe tähtsama küsimuse juures, meie tunnistamine Prantsusmaa poolt de-jure ja eelseisvad läbirääkimised Prantsuse valitsusega.

„Mõlemad maad ei ole suutnud veel vastastikult avaldada oma eesialgseid ettepanekuid. Pää läbirääkimise aineks on tingimata tsaarivalitsuse wõlgade tunnistamine nõukogude valitsuse poolt Prantsusmaale ja Prantsuse alamatele kahjutatu maksimine nende kaotuste eest, mis on ühendatud Oktoobrirevolutsiooniga. Tsaarivalitsuse suhtes oli Prantsusmaal isegi gune seisukoht ja tema mängis omapärast oja. Ragu teada, andis tema tsaarivalitsusele rohkem laenu, kui ükski teine maa. Prantsuse rahaga ehitati tähtjal määral strateegilised teed tsaristlikul Wenemaal, Prantsuse rahaga juuremal määral loodi tsarismi sõjaline wäerüü. Need laenud olid oluliselt Prantsuse kapitaalil tulud Prantsuse imperialistlikkude kapitalistide kinnistamiseks. Seda eriliselt joont rahalistes vahetorras tsarismi ja Prantsuse wabarüügi wahel wõetaks arwata meie läbirääkimistele Prantsusmaaga. Hiljuti ilmusid Prantsuse lehtedes tähtsamate poliitikategelaste arwamised, et Prantsusmaa wõlad Inglise ja Ameerika suhtes ei ole harilikud wõlad, sest Prantsusmaa kaitset mitte ainult oma, waid kogu kodanliku ilma huwifid. Nii on ka need tulud, mida Prantsuse kodanlus kandis tsaristliku Wenemaal sõjalistelt warustades, poliitilised tulud, mis ei pane meile päale rahalist lohusust.

S. R. W. Liit on praegusel ajal rahalist boikoti seisuforras. Tema ei ole saanud mitte kopikutki laenu ja on ainuene maa, kes päale sõja oma majandust üles ehitab ainult oma enese sijemiste abinõudega. Mitte kopikutki ei ole Nõukogude Liit laenu saanud ja waevalt on juba ta lähemal ajal lootat. Sellepärast on ainjamad hallitad meie sijemised tagawarad. Sellega on seletatav ta jee pitaldane edenemine meie majanduses ja talupoegade ning töölise olukorra paranemises, mida on märgata päale Oktoobrirevolutsiooni.

Meie põllumajanduse edusammud.

Edasi näitab jm. Rõkõw, et meie majandusliku seisuforda määrab ära talupoegade seisuford ja majanduslik edu. 1923 aastal panime meie seisma katkestamata

külmipinna wähenemise protsessi (1915 — 1922 aastani), eesimesena sel aastal ei wähenenud külmipind celmise aastaga wõrreldes, waid suurenes — 58,7 milj. tiinu päält 69,9 milj. tiinuni. 1924 a. testis juurenemise protsessi edasi, suurendades külmipinda kuni 75,9 miljoni tiinuni, mis teeb wälja 88% ennesõjaaegsest külmipinnast. Waatamata wiljalitluse päale sel aastal, testab külmipinna kaju edasi, taliviljade külm suurenes kogu Liidus testmifelt 5 protsent, aga wiljalitluse maakondades walitsuse õigeaegse abi tõttu kogu 10%. Veel kiiremini kasvab külmipind eriliste taimede kasvatusel, millest juur tähtsus on meie tööstuse päale. Enam hinnalistemad kultuurid kasvawad palju kiiremini, kui meie üldine külmipind. See tähendab, et siseturule külmipinnast kasvawad rutemini, kui külmipind ise, sest puuwiil, suhkrunaerid, lina jne. annawad talupojale tiinu päält rohkem, kui rutis, kaer ja ijei niiju. Põlluharimine muutub põhjalisemaks. Ja meie kohus on talupoega aidata jellel teel.

Karjakaaswatuse ja lulesaadmine.

Uomakaswatuse edu iseloomustades näitab jm. Rõkõw, et hobuste arv on wiimase kahe aasta jooksul kasvunud 2 miljoni päa wõrra ehk 10%, mis teeb wälja umbes 3/4 sellest arwust, mis oli 1916 aastal. Seda silmas pidades, et hobune on meie põllumajanduses päa wõojõuks, ja et põllupind on tõusnud 90% 1916 aasta põllupinnast, kuna hobuste arv ainult 75% wälja teeb, siis on hobuste kaswatuse küsimus küllalt teraw. Parem on lugu jaroloomade, kelle arv suurenes kahe aasta jooksul pea 1/2 wõrra, s. o. 35 milj. 1922 aastal kuni 46,3 milj. 1924 a. (1916 aastal oli 48,4 milj. päad). Dige kiiresti kasvab wäikekariloomade arv. Sigaar arv on kahe aasta jooksul kasvunud tahetordjeks ja läheneb ennesõjaaegsele arwule, mõnes raioonis on sellest kogu üle tõusnud.

See kõik suurendas küla ostuwoimet.

Talupoja majapidamise töstmise ülesanded.

Nii wõib kinnitada, et aast-aastalt oleme meie saanud jarnast edu, mis lähemal ajal teeb talupoegade seisuforra paremaks, kui see oli enne sõda. Lähemal ajajärgul, talupoegade hulgalise kirjaostamatuse juures, talupoja majapidamise mahajäänud oleku juures, ei wõi siis juttu olla põllumajanduse sõjalisest iseloomust, waid sellest, et talupoja majapidamist wõib parandada kiire tempoga aast-aastalt. Praegusel ajal on meil paljudes raioonides 40% hobujeta majapidamisi.

Ei tohiks olla mitte ainult hobujeta talupoega, ei tohiks olla ühtegi talupoega ilma adrata, ei tohiks olla ühtegi talupoega, kes ei mõistaks agronomia tähtsust põllumajanduses. See on üks suurem ülesanne kooliõpetajatele. Talupoegade poolehoid meie parteile, nõukogude wõimule oleneb jellest, kui wõrd laiast juudab walitus, nõukogude intelligentsia ja meie tööstus aidata talupoega tema majanduse firdasemisel. Sellepärast peab tööstus täielikult pöördud olema talupoegade poole.

Kindade taktika ja talupojad.

Meie partei ja nõukogude poliitika wiimajel ajal oli nimelt jelle ülesande lahendamisel. El. Rõkõw peatas lühidalt rahanduse reformi ja kindade poliitika juures. Kindade poliitika on üheks tähtsamaks filmapilguts meie üldises poliitikas, nii kogu majanduse, kui ka talupoegade suhtes. Kui wõrrelba kindade wahet põllumajanduse ja linna jaaduste wahel aasta tagasi ja nüüd, siis wõib ütelda, et tööstuse hinnad on nüüd palju madalamad kui aasta tagasi. Larmis on läbi wiia meie tööstuse organisierimise paranemine jarnajel moel, et see lubaks kindasid veel alanadada, ilma et sellega õõnestada meie tööstuse alust. Seda arenemist peame meie läbi wiima, kui meie ei taha jääda asumaade seisuforda. Kindade poliitika on meil testew ja rea aastate jooksul püüame meie anda talupojale ifka odawamalt meie wabrikute ja tehaste jaadusi.

Meie tööstuse arenemine.

Tööstuse juure üle minnes piirdub N. J. Rõkõw mõnede üfsikute andmetega, mis iseloomustawad jelle arenemise dünaamikat. Tema näitab, et talupoegade majapidamijele kõige lähemal seisufordis tööstus andis puuwiila riier 1921—22 a. 302 miljoni meetrit, 1922—23 a. 581,4 miljoni m., 1923—24 a. — 835,5 milj. m. Ka rakes tööstuses märkame meie edu, kuigi mitte suurt. Malni sulatamine oli 1921—22 a. ainult 10 miljoni pd. 1923—24 a. — 40 miljoni puuda. 1924—25 a. programmis on ette nähtud 56,9 milj. pd. malni. Meie jõuame ajajärku, kus meie tunneme puuduist nende meie ettewõtete tehnilises warustuses, mida meie „pärandafime“ oktoobril. Meie jõuame ajajärgule, kus terve rida ettewõtteid ja tööstusharusid on tellimistega ülekoormatud ja meie ette tõeib küsimus uute wabrikute ehitamise tarwidusest.

Elektrifikatsioon plaani juure üleminees seletas jm. Rõkõw, et wähele arwu suurte elektrijaamade ehitamise lõpetamine (Wolhowstroi, Raschiri, Schaturi, „Punane oktoober, Balahaniin, Sterowski, Kiselowski) annab 1926 aastal meile 160 tuhat kilowatt-tundi, mis lubab näiteks Leningradis

1 kilowatt-tunni tariifi hinda walgustuses 19,5 kop. päält 12 kop. päale ja tööstuses 9 kop. päält 3,5 kop. päale alandada.

Meie eelarwe.

Edasi puundutas jm. Rõkõw meie riigi eelarwe küsimust. Sel aastal on meil eelarwe, mille defitsiiti ei kaetud paberiraha wäljalastmisega ja mis annab meile wõimaluse juuremal arwul rahuldada meie kultuurilisi nõudmisi. 1922—23 a. eelarwe oli 1.300 milj. rbl., 1923—24 a. — 1.900 milj. rbl., 1924—25 a. on eelarwe juba tõusnud 2.274.732 tuhande rublani. Ragu näete, oleme 1923 a. kuni 1925 a. läinud 1.300 milj. rublast 2.300 miljoni rublani. See on meie tingimiste hügla tõus. Päale arwulise tõusu riigi eelarwes, on meil veel jelle wäerutusit paranemine. Kawatjetud 1924—25 aasta eelarwe näitab, et tööstus hakkab töötama mitte ainult iseseiswalt, waid hakkab ka riigile tähtjal määral toetust andma. Juuremaks waoasjandusele on nüüd fõrwaldatud. Wähenewad nüüd wäljaminekud tööstusele ja elektrijaamade ehitamiseks. Selle wastu suurenewad wäljaminekud põllumajanduse päale — läinud aastal anti siin wälja 59 miljoni, jellel aastal tõuseb see üle 100 miljoni rubla.

Majanduse ülesehituse tempo kiireneb.

„Hiljuti arutati rahwafommisjaride nõukogus küsimust, kuidas jaotada ettenägemata siseturulud 147 miljoni rbl. Mina ütlesin siis rahanduse rahwafommisjarile, et halvasti on planeeritud jee majapidamine, mis neljandal kuul päale eelarwe kinnitamist testitadesarwa fomitee poolt annab meile fingitusena ettenägemata ülejääki, kuid mitu korda parem on siiski ülejääki kui puudujääki. Kuidas jee juhtus? Sellepärast, et suurenesid siseturulekud majadest ja ettewõtetest, sest meie ei suutnud pool aastat tagasi ette näha juba kauba läbitaigu suurenemist. Meie jaimme 147 m. rubla siseturulekuid rohkem kui meie ootafime, mis näitab meie majanduse tõusu kiirust.

See näitab, et laialdane talupoja turu ülesseadmine on kiirem kui meie lootsime. See näitab, et meie oleme täiesti uude järku jõudnud (ja seda wiljalitluse juures, mille all kannatab üle 7.611 tuhande elaniku, kui italdus tabas üle 6.338 tuhande tiinu põllu). Sarnane kiire kaju majanduse ülesehituses näitab, et hää wiljajaagi juures tulewal aastal wõib meie majandus veel suurema hüppe edasi teha kui jeni.

Kunagi jelle 7 aasta jooksul ei ole meil nii hääd wäljawaated olnud meie majanduse ülesehituseks, kui praegusel filmapilgul üleliidulise kooliõpetajate kongressi ajal.

Kirjandus.

P. Peterjon. „Leninism ja trotskism“. Eesti Kirjastuse Ühisuse kirjastus Leningradis, 1925 a. 60 lht., hind 20 kop.

Eesti Kirjastuse Ühisus on annud meile siis kirjatoõ, mida leninismi ja trotskismi selgituseks hädasti tarwis on. Peab ju iga töölisklassi liige tundma leninismi ja jeda niuõrd, kui wõrd trotskism pretendeerib leninismi aset täita.

Kahjuks peame aga ütleva, et jm. Peterjon oma ülesande päale liiga fergelt on waadanud ja meile raamatusefse annud, kust ifkagi teada ei saa, mis on trotskism ja mis wahel on trotskismi ja leninismi wahel. Käesolewast raamatusest selgub, et Trotski ajaloo kaitu walesti hindab ja ja jee on kõik. Kuid — ka jelle eest äitäh!

Sm. Peterjon arwab kõige päält, et puudub jarnane asi, nagu Trotski õpetus — teooria, sest „jm. Trotski on wähe aega enamlastena ja rohkem aega wähemlastena (aga tihti ta kõhlejane enamlaste ja wähemlaste wahel) wõidelnud“ (lht. 5).

Samuti „jm. Trotski kõhleb ja ei asu kummagi leeri“ (lht. 12). „Sm. Trotski loeb tarwilisteks jääda ka imperialistliku sõja ajal kõhlejaks“ (lht. 17).

Nii siis — jm. Peterjoni arwates on trotskism kui õpetus tundmata. See oleks ju tõepoolest suurepärane ja Trotskile tuleks kui rumalale koolipoisile joonelauga näppude päale liia, kui ta oma rumaluses ajalugu wõltsib ehk leninismi rewideeri-

mist kõneleb. Kas on lugu aga tõepoolest jarnane, nagu Peterjon kirjutab? Meie wähemlasti küll jeda ei usu!

Kuid sellega wõiks veel kuidagi leppida, kui Peterjon ajaloo kaitu ja fündmisi ise wälja ei hakkaks mõtlema. Teifiti ei saa jeda ju ometi nimetada, kui ta kirjutab:

„2. partei kongressil astus jm. Trotski ägedalt jm. Lenini wastu wälja ja asus paljudes küsimustes parempoolsemale seisufohale, kui wähemlaste juht P. L. e h a n o w (lht. 5).

Ne, jm. Peterjonil peab tõepoolest hää luulelend olema, sest muidu ei wõiks ta ju nii luisata. Larmis oleks ainult pilku heita 2. kongressi protokollidesse (mis ju sugugi nii kattefaamatud ei ole) ja jm. Peterjon näeks, et 2. kongressil ei olnud wähemlaste juhiks mitte Plehanow, waid Martow ja Agelrod. Plehanow oli aga jee, kes kõige ägedamini Lenini seisukohti kaitjes, niifasti organisatsioonil küsimuses, kui ta demokraatia asjus. Plehanowi tõnet demokraatiast peetate ju üheks paremaks wäljenduseks selles suhtes. Samuti ifteeriwad ajaloolased ja enamlasted Lenini kaitjana just Plehanowi — Martowi, Agelrodi ja Trotski wastu.

Siis edasi lht. 6: „... ifegi w a b a m e e l n e aristokraatia ei olnud rahul, waid nurises ja kurtis“.

Sarnane nali on juhtunud jm. Peterjoni arwates wiendamata aasta eel — aristokraatia ja päalegi wabameelne! Kuidas jee ometi wõis juhtuda, et aristokraatia wabameelne oli ja ta enese üle ifegi nurises ja kurtis! Mulle jääb jee tõepoolest mõistatuseks.

Siis, lht. 11 ... „Samal ajal o t f i w a d t o h k l e j a d omale wastawat tööd, kuhu wõisid käed külge panna“ ning „wähemlasted“ ajuwadki jelle järele pörandaluse partei likwideerimisele (lht. 12).

Peame meeles: jee fündis reaktsiooni aastatel. Seni tõendasid aga markfistlikud ajaloo teadlased, et wähemlasted lätsid seepärast pörandaluse partei likwideerimise juure, et arwasid: „Wenemaa on asunud kultuurilisele majanduslikule arenemisele ning parlamentlikule teele, kuna rewolutsiooniküsimus kauge tulewitu küsimus on, ning seepärast tähtsib nad ka parteilist tööd kultuurilistelt alustada awalikult, parlamentlikult, Stoliopini seaduste järele“.

Ragu näeme, on siin jällegi tats ise asja.

Selle järele wõib oletada, et jm. Peterjonil on ajalugu ja eriti partei ajalugu jetsme pitjeri all.

Trotski seisukohta arutades ütleb jm. Peterjon, et „siis katjus ta (Trotski) igal pool tõestada, et Wene rewolutsioonile järgnewad kõhe rewolutsioonid teistel maal“ (lht. 7). Ega jee paha ei oleks olnud, kui Trotski jelle küsimuse nii oleks seadnud, waid palju halvem on see, et Trotski tõendas, et Wene rewolutsioon on wõimalik ainult „Euroopa töölisklassi riiklikult toetuse“, s. o. lihtfurelikude keeles — Wene rewolutsioon oleneb täiesti Euroopa rewolutsioonist. Trotski arwates ju muud jõudu ei ole.

Edasi kirjutab Peterjon, et „Trotski seisukohta Euroopa wabaristide liidu“ suhtes paenlasted häämeelega wastu wõtnud,

sest jee oleks kindlustanud oportunisti mõju (lht. 19). Ometi oli Trotskil Euroopa liit ette nähtud proletarje rewolutsiooni järelduse, ning seega oleks oportunist juba pühitud olnud.

Ja siis — jm. Peterjon teatab, et Trotski ühes Martowiga annud Ameerikas „Meie Sõna“ wälja. Meie teada ilmus „Meie Sõna“ 1915 a. algul Pariisis ja siis töötas Martow ajutiselt jäl.

35-mal leheküljel kirjutab Peterjon, et oktoobriwõitlused Trotskile „pool aruamatakt õnnestasid“. Trotski ütleb aga ise, et oktoobrirewolutsioon wõitis eestfält just seepärast, et Lenin 1917 a. aprillil enamlaste partei Trotski seisufohale wiis ja teifeks, et Trotski ostas 16. okt. Peterburi nõukogus luua „sõjawäe rewolutsiooni nõukogu“.

Lht. 31. leiame: „Soen, et siin u poolt tehtud rewolutsiooni liikuma panemate jõudude hindamine oli k a h t l e m a t a õige...“

Peaks aga olema: „Arwan, et min u rewolutsiooni wiimate jõudude hindamine oli t i n g i m a t a õige...“

Kahju, et jm. Peterjon enne raamatusefse kirjutamist ei tutvunenud ajaloo kaituga, trotskismiga ja leninismiga. Sarnase töõ kirjutamine nõuab ifka põhjalikke eelkõnne.

Et aga raamatuse fisti lugejat trotskismi ja leninismi üle järele mõtlema paneb, wõib jeda fisti läbilugemiseks foomitada kui lugeja jelle juures wähemalt üldtähendatud parandusi arwesse wõtab.

E t t e w a a t u s.

Trotskismi alused ja leninism.

J. Palwadre.

(Järg).

F) Trotskism eitab distsipliini ja ühtlust parteis.

Trotskismi waade monoliitse partei päle, partei päle, kus on koondatud ühtlased rewolutsioonised jõud — on eitaw. Trotskism leiab, et partei peab olema eriarwamiste ja mõtete kogu, kus igauks võib toimetada naga tahab. Sarnast seisukohta õigustas Trotski teoreetilisel weel omas raamatus «Uns kurs». Mis on eriarwamise järgmine samm? See on tõmmata enese eriarwamise järele osa parteid ning tõendada tema õiget seisukohta partei üldise arwamise wastu. Selle eriarwamise kindlustamine wiib fraktsioonide loomiseni ja seesmiste partei lagunemisele. Samuti trotskism ei ole kunagi pidanud pühaks partei otsusi ega korda, waid alati rikub neid. Sm. Trotski, olles keskkomitees, on sünnitanud alati keskkomitee wastu väljaspool wiimast oma rühma. Distsipliin kui niisugune on trotskismile tundmata. Seda näitas diskussioon 1920—21 a. ja 1923 aastal.

Trotski — «Meie lahkumineku» kirjutab:

«Nende (enamlaste. J. P.) meetod oli iga wäikse kõrwalkaldumise eest giljotiniseerida, — meie meetod — ideeline poliitiline lahkumineku «väljaõmine». Nad tõmbasid pääd maha, meie walgustasime neid klassilise arusaamisega...»

Lenin wastab selle päle «Samm edasi, kaks...» järgmiselt:

«Tihedas psühholoogilises ühenduses, wihas distsipliini wastu seisab see waikimata, raske, haawamise tunne, mis wastu kõlab igast praeguse oportunisti ja wähemuse kirjatöödest. Neid kiusatakse taga, neid löödakse wälja, nende kohta panakse maksma «piiramise kord», nendest aetakse üle...»

«Pahempoolsete lapsehaigus» 1920 aastal Lenin kirjutab: «Arwatawasti näeb nüüd pea igauks, et enamlased ei oleks püsinud wõimu juures mitte 2½ aastat, waid mitte 2½ kuudki ilma walju, lõeliselt raudse distsipliiniga meie parteis...»

«Wõidurikas proetariadi diktatuuri katse Wenemaal näitas piltlikult neile, kes ei oska mõelda ehk kellel selle küsimuse üle mõelda ei tule, et proletariaadi tingimata keskendus ja walju distsipliin on üheks põhjendawaks aluseks kodanluse üle wõidu saamiseks...»

«Kes wähegi nõrgestab töölispartei distsipliini (iseäranis diktatuuri ajal), see faktiliselt aitab kodanlust proletariaadi wastu...»

Nii tõsiselt seab leninism oma seisukoha trotskismi eriarwamiste ja distsipliini eitamise wastu. Ainult see partei on suuteline midagi korda saatma, kus walitseb üksmeel, ühine arusaamine ning walju distsipliin. Ilma distsipliiniga wõitlust pidada ei saa.

G) Trotskism autoriteetide wastu.

Trotskism on teoreetiliselt igasuguse autoriteedi wastane. Wõib arwata, et ta ainult wist Trotski autoriteeti sallib ehk üles seab. Trotskism kardab autoriteete.

Trotski kirjutab Leninist:

«Ei ole juhuslik, waid sügawaks ilmutuseks» see tõeasi, et meie partei reaktsioonilise tiiva juht, sm. Lenin, et ülesseada karrikatuurilisi jakobiinlaste taktika meetodisid, oli psühholoogiliselt sunnitud sotsiaaldemokraatia kohta andma sarnase määruse, mis enesest ei kujuta muud midagi, kui meie partei klassilise iseloomu teoreetilist kallaletungimist. Ja, teoreetiline kallaletungimine, mis sugugi wähem ahwardaw ei ole, kui mõne bernsteiniaanse kriitilised ideed...»

«Uues kursis» kirjutab Trotski:

«Partei aparaadi püüd mõelda ja otsustada partei eest wiib oma

arenemises juhtiwate ringkondade autoriteedi kindlustamise päle ainult traditsiooniliseid...»

Mis trotskismi arwamisel wiib wana kaadri ümbersundimisele halwemas mõttes, sest «wana kaadri ümbersundimine oli ajaloo mitte kord». Näituseks toob II Internatsionaali.

Leninism ei asu sugugi absoluutsele autoriteedi eitusele, waid autoriteet on isegi tarwilik.

Lenin kirjutab muu seas:

«Marksistid ei wõi asuda intelligent - radikaali waateseisukohale tema rewolutsioonilises mõtteawalduses: «mingisuguseid autoriteete». Ei. Töölisklassile, kes kogu ilma peab rasket ja järelandmata wõitlust täielise wabaduse eest, on autoriteetid tarwilikud, — kuid, arusaadaw, ainult selles mõttes, kui noortöölisklassile on tarwis wanade wõitlejate kogemus wõitluses rõhumise ja kurnamise wastu, wõitlejate kogemus, kes läbi on wiinud palju streikisid, reast rewolutsioonidest osawõtnud, kellel rewolutsiooniline traditsiooni oskus ja laialine poliitiline silmaring. Üleülmilise töölisklassi wõitluse autoriteet on tarwis iga maa töölisklassile. Üleülmilise sotsiaaldemokraatia teoreetilise autoriteet on meie programmi ja meie partei taktika selgituseks tarwis. Muidugi sarnasel autoriteedil ei ole midagi ühist kodanluse teaduse kroonu autoriteetidega ja poliitiliku poliitikaga. See autoriteet on üleülmilise sotsialistliku armee ridade mitmekesise wõitluse autoriteet...»

Ka autoriteedi küsimuses trotskism asub normaalse loogika seisukohal jõuab täielise ja igasuguse autoriteedi eitamisele, kuna leninism tarwitades dialektilist arutuse wiisi näeb, et on autoriteetid, keda töölisklassile tingimata tarwis on, et murda kapitalistlik kord ja ülesehitada kommunistlik kord.

Waadeldes trotskismi teoreetilist seisukohta poliitilise töölisklassi suhtes jõuame otsusele, et trotskism eitab töölisklassi parteid kui eelwäe, rewolutsioonilist, organisatsioonilist, nõuab «massilist» ilma wormita parteid, trotskism ei tunnista keskendatud partei wormi ega partei organisatsiooni üldiselt, seades partei aparaadi wastu, trotskism on individualism partei kollektiivse organisatsioonilise tegewuse wastu. Trotskism ei sea mingisugust organisatsioonilist wormi üles, waid loodab stiihilise organisatsiooni isenesest kujunemise päle, trotskism on wäikekodanliku anarkistliku individualismi awaldus parteis tööstusliku töölisklassi aluse wastand, wabriku töölisklassi asemel intelligents-noorsugu, trotskism eitab monoliitse parteid ning on fraktsioonide eriarwamiste teoreetiline põhjendus parteis. Trotskism on partei distsipliini wastand. Trotskism on ka igasuguse rewolutsioonilise autoriteedi wastand.

Leninism on partei, kui rewolutsioonäride, töölisklassi eelwäe organisatsiooni põhimõttel, leninism tunnustab parteilist demokraatlist keskendust, ning tunnustab organisatsioonide tarwilikkust, ilma milleta parteid olla ei saa, partei ja partei aparaat on üks, partei aparaat on tarwilik rewolutsioonilise wõitluse juhtimiseks, leninism on organisatsioonilise plaani poolt ja lükkab organisatsioonilise wormi massidele wälja, leninism asub seisukohal, et töölisklassi alusjõuks on tööstuslik proletariaat, aga mitte intelligents-noorsugu, leninism nõuab töölisklassi eelwäe parteis raudset distsipliini, ühtlust, monoliitsust, on igasuguse fraktsioonide ja eriarwamiste wastu ühises parteis. Partei peab olema oma ideede, tegewuse ja arusaamise poolest monoliitne. Leninism tunnustab autoriteeti ja rewolutsiooniline autoriteet on töölisklassile tarwilik wõitluses.

IV. Trotskism ajaloo walguusel.

Lenin kujutab trotskismi arenemist järgmiselt ette:

«1901—1903 aastatel oli Trotski äge «sädelane», 1903 a. lõpul on äärmine wäheplane, 1904—1905 aastatel läheb wäheplastest eemale ning lükkab wälja «permanentse rewolutsiooni» teooria. 1906—1907 aastatel nihkub lähemale enamlastele ja 1907 a. kewadel tunnustab ennast solidaarseks Rosa Luxemburgiga. 1908—1911 a. läheb iseseiswalt ning witsutab pääsjalikult enamlasi, 1912 aastal liitub likwidatoritega...» (Lenini kirjatööde kogu XII anne, II o-a, 445).

Reaktsiooni ajajärk 1908 kuni 1914 a.

1. Enamlik wool (Lenin, Sinowjew, Kamenew). Häalekandjad: wäljamaal — «Пролетарий», pärast «Соц.-Демократ», Wenemaal — «Звезда» ja pärast «Правда». Enamlaste paremal tiival seisid «leplased» — Nogin, Dobrowinski.

Enamlased on kindla illegaalse — põrandaaluse partei poolt, kuid kasutawad ära awalikud asutused agitatsiooni ja organisatsiooni sihis.

Nõudmised: tsaariwalitsuse kukutamine, wabariik, 8-tunniline tööpäew ja maa konfiskeerimine.

2. «Edasilased» — Bogdanow, Lunatsharski, Ljadow, Aleksinski — awalikust tööst täiesti lahtitulemine, usuotsimine jne. Häalekandja «Вперед».

3. Wäheplastest-parteilased — Plehanow, Dnewnitski. Põrandaaluse partei alleshoidmise poolt. Häalekandja «Дзвон Соц.-Демократа» ja «Единство».

4. Wäheplastest-likwidatorid — Wenemaa arenemine läheb kultuuriliselt, algab parlamentaarne ajajärk. Partei on tarwis tuua põranda päle — europaseerida. Nõudmised «ühinemise wabadus».

Martow, Dan, Axelrod, Martonow, Potresow, Lewitski, Majewski. Häalekandjad: «Голос Соц.-Демокр.», «Наша Заря», «Дело Жизни» ja «Луч».

5. Trotskistid — Trotski, Semkowski. Häalekandja Wiinis «Правда». On märgukirjade kampaania poolt ning «Правда» № 4, 14. juunist 1909 a. seab üles platwormi, kus kõikide woolude ühendamine näeb legaalse ja illegaalse organisatsiooni tunnustamisega.

Trotski kirjutab «Prawdas»:

«Missugune organisatsioon on tähtsam, kas legaalne ehk põrandaalune? Selle küsimuse päle wastamisest ütleme meie täiesti ära, sest sel ei ole sisu. Üks ilma teiseta on wõimatu, — ja see on meile küllalt...»

Trotski «Meie partei ja ta ülesanded» kirjutab:

«Kas on ühtlane tegewus võimalik isesuguste «arwamiste» juures? On võimalik... Tema (partei, J. P.) wõtab oma alla palju inimesi — palju isesuguseid waateid, isesuguste temperamentidega, isesuguse arenemise astmega...»

Trotski kirjutab Wiini «Prawdas» № 9 1/14. jaanuaril 1910 aastal, et «teie küsite, missugune on meie partei organisatsiooni plaan, nõuate seda plaani, kuid meie ei anna ja nimelt ei mõtlegi anda, sest parteid ei saa ehitada enne walmisolewate joonistuste järele... Organisatsioonilist plaani ei ole tarwis, waid poliitika kampaania plaani...»

1910 a. jaanurikuu keskkomitee laialine pleenum, kust kõik fraktsioonid osa wõtawad, tunnustab ühelhäälel likwidatorisi ja ärakutselasi väljaspool sotsiaaldemokraatist olewateks ja walis keskkomitee.

Likwidatorid, ärakutselased ja trotskistid ei tunnista keskkomiteed ega paenuta pleenumi otsuse alla. 26. nov. 1910 a. pöörab Trotski iseseiswalt ilma keskkomiteeta partei poole kutsega konwerentsile.

Lenin 1910 a. lõpul kirjutab selle kohta, et Trotski ajab parteiwastalist poliitikat... «Trotski poliitika organisatsioonilises mõttes on awanturism».

Juunil 1911 a. enamlased, parteilased, poolakad pöörwad partei poole konwerentsi asjus ning 25 organisatsiooni Wenemaal wõtawad Kiiewi organisatsiooniga eesotsas partei konwerentsi kokkukutsumise oma päle.

Jaanuris 1912 a. peetakse ära Praa-

gas rõhuwa enamuse Wene organisatsioonide konwerentsi ära, kus walitakse keskkomitee ning heidetakse likwidatorid parteist wälja.

See konwerents paneb iseseiswale enamlaste parteile aluse.

Leena sündmused aprillil 1912 aastal panewad enamlased Wene töölisklassi liikumise etteotsa.

Trotski astub täielikult partei wastu wälja.

Lenin kirjutab:

«Trotski nimetab ennast parteilaseks sellel põhjusel, et temale Wenemaa partei keskkomitee, mis loodi sots.-dem. Wenemaa organisatsioonide rõhuwa enamuse poolt — on null...»

Samuti tähendab Lenin, et Trotski poliitika on orjastamine likwidatorite ees ning Stolõpini partei ees kapituleerimine.

Augustikuul 1912 aastal loodakse Trotskiga eesotsas enamlastewastane blokk. Selles blokkis on täiesti likwidatorite mõju ning 1913 a. see liit laguneb juba ära.

Läti sots.-dem. partei kongress 1914 a. ühes otsuses ütleb:

«Katse leplaste poolt maksu mis maksab ühineda likwidatoritega (1912 a. augusti liit, lätlased wõtsid sellest osa) ei toonud kasu ja lepitajad ühendajad langesid ise likwidatorite ideelise-poliitilise mõju alla...»

Trotski kõik aeg peab ägedat wõitlust enamlastega ja partei wastu, kutsub Internatsionaali wahale segama, annab wale teateid Saksa sotsiaaldemokraatlikkudes lehtedes jne.

1. aprillil 1913 a. kirjutab Trotski seltsimeheliku kirja wäheplastest saadikule Tshheidsele, kus muu seas kirjutab:

«Süda rõõmustab, kui loed meie saadikute wäljaastumisi, töölisklassi kirjasid «Луч» toimetusele ehk kui registreerid töölisklassi liikumise faktisid. Ja kui mõttetu tundub see naru- sklokaga ülenjutamine, mida süstemaatiliselt õhutab selle töömeister Lenin, see professionaal Wene töölisklassi mahajäänuse kurnaja. Mitte ükski waimiliselt mitte pöranatud Euroopa sotsialist ei usu, et lõhe nende wõltsitud lahkumineku teest pärast wõimalik on, mida wabritseeritakse Lenini poolt Kraakowis...»

...Kogu leninism on praegu ehitatud wale ja walskuse alustel ja kannab eneseneselagunemise kihtu algust. Kas võib siis kahelda, et teise poole targa poliitikaga leninlaste eneste keskel lähemas tulewikus algab halastamata lagunemine — nimelt «ühtluse ehk lõhe» küsimuse sihis...»

«Praegu võib olla kaks poliitikat: ideeline ja organisatsiooniline äraiganenud fraktsioonide wahaseinte maha lõhkumine, — tähendab ka leninismi aluste häwitamine, mis ei mahu ühte partei poliitilise töölisklassi organisatsiooniga, kuid mis suurepäraliselt õitseb fraktsioonide eralduse sõnnikul...»

1914 aastal on Trotski sunnitud päle ägedat leninismile tormijooksu, kus ta parteid eitab, Leninit kelmi, sektandiks ja isegi huligaaniks nimetab, oma häalekandjas «Борьба», märts, № 1, tunnustama: «Lõhe teeb ühe enesetapwa wõidu teise järele...»

«Suurearwulised eelrinna töölised saawad poliitilises meeleheite segaduses ise tihti lõhe tegijateks agentideks...»

Terwe trotskism on muidugi iseenesest näha kirjas Tshheidsele. Millest rääkida ei maksa.

Sellewastu Lenin näitab ära, et enamlaste partei alaliselt kaswab ja ikka enam ja enam lähewad töölised ta järele.

Nii, enamlaste häalekandja «Правда» läheb laiali — 40.000 eksempl., likwidatorite häalekandjad kõik kokku — 15.000 eksempl., sotsialistidel-rewolutsionäridel — 10.000 eksempl.

Riigiduma walimistel said enamlased töölisklassi kuriaates saadikuid:

II duumas	— 47%
III «	— 50%
IV «	— 67%

(Järgneb.)

Geslased E. N. W. Liidus.

Leningradi kub.

Liidus.

"Edas" nr. 2, 3. jaan. 1925 a., kirjutas "Organisaator" Pärnamäe ajundusest, Trotski fr., Wisingjari w., et jääb üldkoosolekul, "külastajate" ja "külastajate", kes "küla oma kapa all hoidvat", takistanud "piimaühijuse organisatsioonist". "Organisaator" näeb järele, kus seda pole. Etteots on Pärnamäel 17 ajundiku külje all olemas Arbonie põllumajanduslikus ühijuses liikmeteks, kus meie ühise piimata lituse, härja ühijuse, heinakasvatuse, mitmepõllupidamise ja noorte loomade kasvatuse eest antava preemiaga sellekohast kooperatiivset ajutust oma ajunduses pühame ellu kutuda. Kui seisab ainult preemia kättesaamiseni — selleks otstarbeks. "Organisaator" loeb "külastajate" ja "külastajate" meie ajundist, kes üle 30 aasta tagasi weeresid Eesti siia "Peataiagora" mõisa metsadesse ja kiwi kõrbestikkudel ehmist põõsist, leima koti ja firmega "põõsa all" mõõda jaotis, kes aastate jookul on jõudnud (mõisniku turnamise päle vaatamata) oma kümne sõrmega nii kaugele, et neil praegu enam vähem kõlbulid hooned elamiseks, lagedad põllud, hobune ja 1—3 lehma, mõni põllutöö masin on ja kes oma põllulapi mõisametjast juurides sinna oma terwise on jättnud, kes korralikult omad majad pühamad ära diendada?

Ei, kod. "Organisaator", mitte nii. Teie tutvustage endid põhjalikult töölise-talupoegade riigi põhijadusega ja mõistega "külastajate" ja "külastajate", võtke waenaks astuda kord lugemise tupp ja võtta oja ajunduse üldkoosolekust, (kus teid tulega taga otsitakse), siis kuulete alles tõtt, kuid ärge laimake wa' aujas "Edas", aujaid töölispereliidmeid.

Peaks laimada edasi keetma meie aiunduse kohta, mis tõsi pole, wastate sellekohase teaduse põhjal.

Ajunduse üldkoosoleku nimel:

Pärnamäe ajunduse esitaja, rahwakohtu ja lugemistoa nõukogu liige
Liina Herman.

Pärnamäe raiooni talupoegade teetuskomitee esitaja
Saar Johanjon.

Toimetuse järele märkus. Meie ainult termitame, et Pärnamäe ajundist kindlalt ühistegewuse teele ajumad. Dieks soovitaw, et "Organisaator" annaks selle dienduse kohta oma seletuse.

Ajundus astuge tegewusse.

(Wolosowost).

Kreditiühijuses "Kalewi" ei ole lõik korras.

Meil töötab üle kahe aasta põllumajanduslik kreditiühijus "Kalew". Kõik kirjasaatjad waitivad selle tegewuse üle. Waatame lähemalt, mida teewad "Kalewi" tegelased.

14. jaan. "Kalewi" pääkoosolekul andis wana rewisjoni komisjon töö uuele üle. Selgus, et kasjas puudub 336 rubla 6 kop. Wana juhatus aga püüdis tõendada, et järele summat puududa ei wõi. Waitisid kõik, kui seletust nõuti. Waitis ta esimees, sest see "kära" pole kõrwadel hääl kuulda. Kuid rewisjoni komisjon tõi kõik pärawalgele.

1923. a. oli raamatupidamine nii segane, et rewisjoni komisjon muud ei teinud kui seadis juhatus teadaannetel akte kofku, kus päle raikamiste ja kahjude weel 5.225 rubla puhaskasu järele on jäänud Puuduvad ka dokumendid wõlgade kohta.

Kalewlased, kuu waitite?

Aeg on tegewusse astuda.

Walige jarnafed mehed, kes tõsielt teie huwitid kaitsewad. Etis saab "Kalew" nooreks ja hakkata ta teie elama.

Üks, kes waitida ei taha

Põhja-Düuna kub.

uus põllumajanduslik kreditiühijus.
(Opaarinoist).

Esimesed kaks põllumajandusliku kreditiühijuse ajutamise koosolekut läksid nurja, sest tuli wähe ajutajaid kofku, kolmas koosolek õnnestas. Liikmeteks astusid kofe 60 ajundiku.

Algus on pandud. Edaspidise töö tagajärjed o'lenewad ära ühijuse juhatus euresgiast.

W a l g e.

Ametiühijuslik töö külas.

327 põllutöölise ametiühijuses.

Maaj- ja metsatöölise am. ühijus loetas põllutöölise komiteede organisatsioonide Leningradi kubermangus. Organisatsioonid 60 põllutöölise komiteed 300 põllutöölisega. Pääle selle waliti põllutöölise poolt 27 wolinniku.

Muudugi on aktiivsele am. ühijuslikele tegewusele tõmmatud 327 põllutöölise.

Am. ühijuste ees on nüüd ülesanne, juhtida nende põllutöölise komiteede tegewust, mis sagugi terge asi pole maatöölise tegelikult elust mahajäämise tõttu.

Wahetuhtumised

Ilutel põllutöölise komiteedel tuleb tegemist teha põllutöölise huwide kaitsemise praktilise tööga. Antakse siis palju teadaandeid wahetuhtumiste kohta põllutöölise ja palkajate wahel. Tõstigi on arusaamatusest üksteise wahel piirtehed, kuid tuntawad töölisele. Kui põllutöölise waremalt ei julgenud häält tõsta oma õiguste kaitseks, siis teeb ta seda nüüd, kuna teab, et on am. ühijuse kaitse all.

Põllutöölised — W. L. K. N. ühingusse.

Suurt osa põllutöölise organisatsioonide alal teewad kohalikud komuunoorisorganisatsioonid.

Jätk enam ja enam lähinewad põllutöölised noored komuunooris ühingule. On waldu, kus enamus sellest noorjooft on W. L. K. N. ühingu liikmed.

Leningradi teated.

Suurem tellimine Greekaft.

Tuletikustrust sai Greekaft suurema tellimise 50 tuhande kasti päale. Kogu rewolutsiooni ajal on see esimene juhtimine. Waremalt ostis Greeka tuletikke Rootsi, Inglise ja Tšehhi-Slowaakia äridest. Tellimise saamise juures tuli trustil ägedat wõitlust pidada nende riikide wäljapakkujatega.

Meli miljoni — elumajade ühijuste toetus.

Esimeseks ehitustööde ajaks komuunalaupant lasub wälja elumajade ühijuste toetuseks kuni 4 miljoni rubla. Mahaline laenu kawatsetakse wälja anda ainult tööjõu taluks. Ülejäänud osa laenuist antakse ehitusmaterjalide kaudu.

Laenu wäljaandmisel alatakse märtsis ehk aprillis.

Noored insenerid tööstusesse.

"Tööstushüüroo" nägi ette terve rida abinõusid, kuidas käesolewal aastal kõrgemate tehnikate koolide lõpetajaid aramatada tööstusesse. Esimeses järjekorras tarwitatakse ära elektri insenerid.

Pioneeride rühmade aastapäew.

Leningradi pioneeride organisatsioon korraldab 26. jaan. oma olemise teist aastapäewa.

Teater.

M. Wosni 3-waatuslise draama "Eüdi" teistkordne ettelanne Harmajas, 17. jaanuaril.

Harilikult peatfid kõik teistkordsed katted esimestest paremini ja täielikumalt minema, kuid, nagu juba waremmini oleme tähendanud, on Harmaja näitelawal see wastupidiselt. Ja otse kroonikaliselt wastupidi. Misugugi näidendid me teist korda waadanud ka ei ole, jaatus on pea kõikidel üks ja see sama.

Enamjagu näitlejaid õpivad osad nähtawasti nii fergelt, et see ainult n. ö. "eriõhtu" jaoks peab aitama. Esi millega muudu seletada nähtust, et teistkordsel ettelannetel "sufidõri" kasti mitmewõrra tähtsam osa täita on, kui "eriõhtu"!

Et näitlejal aga iga liigutuses, iga näoilmes, miimikas oma osale kaajaelada tuleb, eriti aga weel laulete wäljajutlemises, i. t. häälõhjus jne., siis loob oia ootamatus meile kogelewa tüübi, nagu

Töömuretemise abiandmine põllutöölisele.

Teine tähtsam küsimus põllutöölisele on töö otsimine talwets.

See suhtes on juba terwe reas waldades saawatatud teatud tagajärge. Kreisi organisatsioonide kaasabil läks korda läbirääkida kohaliste majandusorganisatsioonidega, tõmmata neid tööle metsa- jaagimise töödele, teede puhastamise töödele jne.

Sariduslik töö.

Kultuurhariduslik töö põllutöölisele keskel on algastmel.

Mitmes wallas jaadetakse alaealisi põllutöölise kooli õppima. Naskem on töötada kirjaoastamatuse liiwideerimise alal wanemate töölise hulgas, pääasjalikult juht majanduslikkude põhjuste tõttu. Laotakse laiale ajalehte "Põllutöölise".

Põllutöölised ühiskondlikus töös.

On alganud ka põllutöölise tõmbamine ühiskondlikule tööle. Mitmes kohas on nad talupoegade wastastiku abiandmise komiteede liikmed. Walmistatakse eelseiswa külanõukogude ümberwalimise hoogtöö wastu.

Esimesed tagajärjed.

Hoogtöö algul oli palju kõhklejaid, kes kartsid, et põllutöölise organisatsioonide tagajärjel neid talupojad enam tööle ei palka, ehk hoiawad kõrwale otsekohesest palkamisest.

Kuid kõik need kartused on alusetud. Esimesed tagajärjed näitawad, et talupojad, põllutöölise organisatsioonide tõttu pole sugugi külmipinda wähenemad.

seeford sm. Juurup profutööri ja fl. Murt Julie osades ka töepoolest olid. Kuid ka sm. Kelberg Krameri osas pidi oia ootamatuse tagajärjel oma karakterlikest osast palju laotama.

Endised — sm. Saan, Lambaum, Leppik — olid pea endised, ehk wõib öelda, mõnes tükis weel paremad. Mis puutub Karli oia wahetamisesse (sm. Kätspea asemel sm. Auner), siis oli see igatahes õnnestaw. Sm. Auner ostas hingelisi läbielamisi elumajade ja rohkem nähtawamalt wäljendada. Sm. Kure Schmidti osas oli seeford parem.

Wangimaja ülem — oh see neetud ülem! — tema wahetus ei too ega too paremust kaasa. Need käed, need käed, kui äraandlikud nad mõnikord wõiwad olla! Eht inimee oma käte üle küll täielikult peremeheks on ja ehk nad meile küll paratamatud, on nad tihti meile ka niitwõrd ülearused, et nad südametäiega nurka wirutaksime.

Kuna esimene ja teine waatus pääasjalikult osade oskamatuse tõttu mangu loomulike elawusele palju kahju teid, wõib aga kolmandamat waatust täiesti firdalainuks ja esimehe ettekandega wõrreldes koguni paremaks lugeda.

Meie joow on see, et edaspidi iga tüü firdamine eda enefega kaaja tooks ja seda üldises ulatuses, siis ei korrata tüü mitte poolele jaalile, waid igaüks on huwitatud tüü paremast ettekandest.

E g o.

Sport.

Kehalise kultuuri tõus.

Kehaline kultuur, mis organisatsioonid Spartafuse osakondade ümber, kaswamitte päewade, waid iegi tundide jooksul. Iseäranis juureks kaswas ta läinud aastal. Kogu E. N. W. Liidus kehalise kultuuri teewad tegemist 2 miljoni inimest. See arv kaswab aga järjekindlalt.

Leningradi kub. oli mailuul läinud aastal Sparafuse osakondi 230. Osakondade arv kõikus kuni 20.000 inimese ümber. Asta lõpul aga dessembrikul see arv tõusis 493 osakonnani, ja 33.000 inimeseni.

See arv pole aga täielik. Siia hulka pole koolide Spartafuse rühmi arwatud. Koolides on aga huwitus spordi järele juur, kuid nende organisatsioonide takistawad ainelised puudused. Kuid ka see küsimus otustatakse lähemal ajal wastawalt ära.

Uldine aineline aluspind ülejäänud Spartafustel on täiesti rahuldaw. Selle finnituseks on näitus, et käesolewal talwel organiseeritakse meil kuni 12 juurt ja 20 wäikemat liiwälja. Sarnast hulka liiwälje pole Leningradil weel kunagi olnud.

Sama palju on ka juusajaamafid. Liuwäljade juure loodi näitliku, tiir ja lihtuisutamise koolid. Suusajaamade juure — juusafidid koolid.

Talwets on Kuubani ühijuste nõukogu muretenud oma osakondadele üle 14.000 spordi ülikonna, 7.000 koetud farti ja kuni 3.000 paari jalandusid. Suustafid — 5000 paari ja liuraude — 2.500 paari. Pääle selle on Leningradi tarwitustel weel buerite jaamad ja talwe basseind.

Punase spordi internatsionaali sektiioonid kaswawad järelejätkatult. Töölise kehalse kultuuri idee lubab tõusta käesolewal aastal enneolemata tapajinnale.

Teadaanded.

Teisipäeval, 20. jaan. j. a. kell 8 õhtul peetakse ära Harmajas järjekorraline W. L. K. N. ü. liikmete-ekskursiooni agitprop kollektiwi koosolek. Päewakorras: Leningradi ühijuste. Ilmuma peawad sm. Muliin, Elit, Kust, Kalman, Must, Tomik, Satar, Luuts, Riisberg, Betto, Kalda, K. Zenter, Plutt, E. Hanjen, Brandt, Päll, Bromet, Kelnar, Pulman, Luukas, Märs, Taperjon, Langa, Sander, Moosberg ja Kähni. Ilmuda täpselt.

Leningradi W. L. K. N. ü. kublooni Eesti sektiioon.

Saridusmaja laulurinki koosolek on teisipäeval, 20. jaan. kell 8 õhtul. Oia wõtma kutjutakse kõik ringi registreerinud liikmed ja ka need, kes sinna weel astuda soowiwad. Organisator.

Saridusmaja teatri harjutuste järjekord.

Teisipäeval, 20. jaan.

kell 8. "Emale maante" 2. ja 3. w.

Kolmapäeval, 21. jaan.

kell 8. "Arimehed".

Wast. instruktorg-organisator.

Wastutaw toimetaja: A. Treusfeldt.

Wäljaandja: Eesti Kirjastuse ühijus

Sm. Kulbadhi (wabritu- töölise- Wiiburi poolel) palutakse ilmuda Harmajas 19. ehk 20. jaan. j. a. t. 8 õht. läbirääkimiseks sm. Kir'iga.

Dr. Grünberg (Wostanije (end. Snamensk.) uul. nr. 2, 25. Oktobri- pros. nurgal, telef. 562-37 — Wastu- wõtte iga päew kella 9—12 h. m. a kella 4—8 õhtul; naisterahwastele eraldi. Braegusaja arstimisabinõud.

Sifilis (914) ja tripper (terawat. ja krooniline). Snguorgaanide igakülgne arstimine.

Grihaigemaja, (hemise-, naiste- sünnitamis- loote-, hamba-, kurgu-, kõrwa-, nina- ja suguhaigused. (606—914).

Sifilis, tripper. Wastuwoitte tuumid erialadel hom. f. 9 kuni õh. f. 9 3. Suuli (end. Sadomaja) uul. nr. 42, Sennoi nurgal. Tel. 163-31 ja 163-32.

Wee-elektrihagemaja

Snamenskaja uul. nr. 5, f. 3. Kõhu- fooklate, südamet, raswanemise, rheumatismi, tanjastus, hüsteeria, neurasteenia, halwatus, seljatuunus, järe- tus. Wastuwoitte kella 5—9 õhtu. Telef. 212—31.

Kusnetski haigemaja Kusnetski uul. 7, telef. 181—52. Wastuwoim. kaitides (peet. professortie ja asistentide poolt kella 10 homm. kuni kella 10 õht. Alaltied wõ- did (naistehaigused ja sünnitamine). Ras- tealgajete Huematel met. järelewas- konult. 606 tamine ja arsti. 914 tripper teraw ja mine. 914 tripper kroonil. Snguwoimetus masi, ja elektrif., ham- baarstim. ja sunali' ham. Arstide kutsum. kodu.

Wil. welsker-ammaemand

G. N. Wittun - Kolpatowa unendas wastuwoitmist: nõuanded ja abi ras- tealgajetele, sünnitajatele, naistehaigu- sed. Kella 10. homm. kuni kella 7 õht. Troitskaja 11, f. 7. Sisestait pa- raadustest.

Welsker-ammaemand masfasi, nõuanded, abi rasstealgajetele ja sünnitajatele, naistehaigused, alaline arst. Wõh-o waja uul., nr. 18, f. 3, sisestait hoowisi